

Underlag för övergripande plan med budget 2025- 2027 vård- och omsorgsnämnden

Planeringsrapport

Vård- och omsorgsnämnden 2024-05-27

Dnr VON/2024:32-1.4.1

Antagen av vård- och omsorgsnämnden 2024-06-13, § 66

Innehållsförteckning

Inledning	3
Ansvarsområde.....	3
Förutsättningar, mål och prioriteringar	4
Tillväxt, bostäder & fler jobb	4
Ökad sysselsättning och egen försörjning	4
Ökad trygghet & säkerhet	4
Trygg omsorg & vård	5
Attraktiva & hälsofrämjande livsmiljöer	8
Klimatsmart & hållbar kommun	9
Hållbart arbetsliv & effektiv organisation.....	9
Volymutveckling	11
Preliminär driftsbudget	13
Revidering av taxor och avgifter	14
Investeringsbehov	15
Översyn av indikatorer och riktvärden	20

Inledning

Kommunens långsiktiga planering utgår från kommunens vision och den kommunplan som tas fram för varje mandatperiod. Planeringen för ett enskilt år påbörjas under våren då planeringsdirektivet fastställs av kommunstyrelsen. Planeringsdirektivet innehåller preliminära ekonomiska ramar samt uppdrag och anvisningar till nämnder och bolag för det fortsatta planeringsarbetet. Utifrån kommunplanen och planeringsdirektivet tar nämnder och bolag fram underlag för kommunens övergripande plan med budget.

Under september och oktober sker beredning av kommunens övergripande plan med budget. Den behandlas i kommunstyrelsen i oktober och fastställs av kommunfullmäktige i november. Efter att den övergripande planen med budget har beslutats av kommunfullmäktige ska nämnderna fastställa nämndens plan med budget senast i december.

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453) beträffande omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning, samt insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387).

Till vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde hör även ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende från 18 år samt ansvar för hälso- och sjukvård i särskilt boende, dagverksamhet och daglig verksamhet. Till vård- och omsorgsnämndens ansvar hör även betalningsansvar enligt lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Nämnden ansvarar även för verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962) för fritt val av utförare inom äldreomsorgens hemtjänst.

I nämndens ansvar ingår myndighetsutövning utifrån ett antal lagar, bland annat av bidrag enligt lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och prövning av tillstånd till resor enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst.

Förutsättningar, mål och prioriteringar

Tillväxt, bostäder & fler jobb

I kommunplanen betonas kommunens viktiga roll i att samverka med andra aktörer och skapa förutsättningar för de som står längst ifrån arbetsmarknaden att stegvis komma närmare en egen försörjning. Som en del i detta behöver social- och omsorgsförvaltningen bidra med att skapa en god och kontinuerlig tillgång på platser för praktik eller arbetsträning med handledning.

Sedan tidigare har social- och omsorgsförvaltningen arbetat aktivt med att ta emot ungdomar, studerande och arbetssökande för feriearbete, utbildningstjänster, yrkespraktik och olika former av åtgärdsanställningar. Förutom att bidra till ökad sysselsättning är detta ett av flera viktiga verktyg för att säkra social- och omsorgsförvaltningens framtida kompetensförsörjning. Social- och omsorgsförvaltningen ser fortsatt att det finns personer som önskar arbeta inom äldreomsorg och funktionsstöds verksamheter men som inte klarar de satta språkraven. Utifrån det behöver berörda förvaltningar fortsätta arbetet för att ge möjlighet till kompetens/språkutveckling genom exempelvis kurser i yrkessvenska.

Ökad sysselsättning och egen försörjning

- Skapa en god och kontinuerlig tillgång på platser för praktik/arbetsträning med handledning.
- Skapa förutsättningar för språkutveckling genom språkombud och genom fortbildning.

Huvudansvar: VIAN. Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

Ökad trygghet & säkerhet

Sverige bygger upp totalförsvaret och kommunerna är en nyckelfunktion i det civila försvaret. Katrineholm kommun har fattat ett inriktningsbeslut om att stärka beredskapen. Kommunens arbete omfattar både kommunövergripande beredskapsarbete och förvaltningsspecifikt beredskapsarbete. Förvaltningens beredskapsarbete utgår från ansvar, närhet och likhetsprincipen, vilket innebär att den aktör som ansvarar för verksamheten i vardagen är också den som ansvarar för beredskapsplaneringen. Arbete med kontinuitetsplanering, utbildning och övning har påbörjats under 2024, men kommer att behöva fortsätta 2025. I dagsläget samordnas social- och omsorgsförvaltningens arbete med stöd av kommunledningsförvaltningen. Statsbidrag finns för ändamålet och enligt Socialstyrelsen kan kommunerna räkna med statsbidrag även 2025 och 2026.

Ökad beredskap för samhällsstörningar

- Fortsatt arbete med beredskapsplanering för den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Huvudansvar: KS/KLF. Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

Trygg omsorg & vård

I kommunplanen pekas tre områden ut som skall stå i fokus för utvecklingen av kommunens omsorg och vård. Dessa är boende, hälsa och möjligheten att vara aktiv. I kommunplanen betonas också vikten av att i arbetet ha med sig att varje människa är unik, med egna önskemål och intressen och hur viktigt det är med självbestämmande, valfrihet och värdigt bemötande. De resultatmål som i kommunplanen sammanfattar detta är en ökad nöjdhet bland våra brukare samt ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg. Utgångspunkten i arbetet med att öka nöjdheten är fortsatt de handlingsplaner som tas fram på enhets- och verksamhetsnivå utifrån vad som framkommer i brukar- och enhetsunderökningar. Förutom vad som framkommer på enhets- och verksamhetsnivå kommer en utvecklad delaktighet för brukare/patient i genomförandeplaner och vårdplaner vara en förvaltningsövergripande prioriterat utifrån målen om ökad nöjdhet. Social- och omsorgsförvaltningen behöver fortsätta arbetet med att säkerställa att de som får vård och omsorgsinsatser från kommunen erbjuds dagliga och varierade aktiviteter, även utomhus, och får ökade möjlighet att påverka innehållet.

Boendeplanering

Arbetet utifrån Vård- och omsorgsnämndens boendeplan fortsätter. Under 2025 beräknas renoveringarna för Igelkotten särskilt boende, hus 4 och Vallgården påbörjas. Norrgläntan kommer etappvis att öppna upp under 2025 och ta emot boende genom intern förflyttning, samt öppna upp nya platser. Under 2026 beräknas Vallgården och Igelkotten hus 4 stå klart för inflytt. Renovering av Almgården beräknas till 2027. Antalet tillgängliga platser ökar kontinuerligt i takt med att renoveringarna färdigställs. Den utredning gällande Igelkottens servicehus som enligt plan skulle vara färdig i januari 2024 är försenad och väntas kunna vara klar under hösten 2024.

Efter beslut i Vård- och omsorgsnämnden i april 2024 pågår ett arbete med att revidera styrande dokument avseende korttidsvården i syfte att tydliggöra korttidsvårdens syfte och mål och vad det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret innebär. Under 2025 förväntas ett antal korttidsplatser omvandlas till permanenta platser, särskilt boende för äldre. Samtidigt påbörjas ett arbete med att omfördela resurser för mobila arbetssätt som ligger i linje med nära vård.

Efter dialog mellan Västra Sörmlands Räddningstjänst och social- och omsorgsförvaltningen har en kravställd framställts från räddningstjänsten att utreda gruppboendestäder i trapphus och se över så att de får lokaler som uppfyller korrekt verksamhetsklass. Detta kan innebära förstärkt brandskydd i lokalerna såsom dubbla utrymningsvägar, sprinkler samt brandavskiljning i ventilation. En utredning gällande gruppboendestäder i trapphus pågår för att se över möjligheten till verksamhetsanpassningar i befintliga lokaler samt alternativa lösningar. Det är sannolikt att utredningen kommer visa att det på grund av byggnadstekniska hinder i några av de aktuella bostäderna kommer behövas nya anpassade boenden.

Inom socialpsykiatri kan det ses ett visst ökat behov av boendeplatser vilket behöver tas med i det fortsatta arbetet med boendeplaneringen inom social- och omsorgsförvaltningen.

Välfärdsteknik/Digitalisering

Social- och omsorgsförvaltningen ska under 2025 införa ett nytt länsgemensamt verksamhetssystem för dokumentation och handläggning. Eftersom upphandlingsarbete pågår i nuläget finns viss osäkerhet gällande kostnader vid införandet. I samband med detta upphandlas också planeringssystem för hemtjänst.

Som en del i att klara kompetensförsörjningen de kommande åren behöver förvaltningen fortsätta arbetet med att omvärldsbevaka och införa välfärdsteknik där det är möjligt och kan gynna verksamheten. För att klara omställningen mot mer digitala arbetssätt finns behov av att utveckla förvaltningens utrustning kopplat till detta. Sedan tidigare har digital tillsyn införts inom hemtjänsten, under 2025 beräknas införandet kunna fortsätta inom särskilt boende. Samtidigt planeras för ett test av en ny typ av trykghetsensor som upptäcker fall och farliga situationer. Exempel på andra utvecklingsområden kan vara digitala inköp och läkemedelsautomat.

Patientsäkerhet och nära vård

Färdplan Nära vård i Sörmland är antagen av Länsstyrgruppen i Sörmland och gäller för tiden fram till och med 2027. I överenskommelsen är fem fokusområden identifierade; primärvården som nav, digitalisering, kompetensförsörjning, personcentrering och hälsofrämjande/förebyggande och rehabiliterande insatser.

Flertalet aktiviteter inom de olika fokusområdena samordnas av samverkansstrukturen i länet och läns-gemensamt regionalt stöd. Respektive huvudman ansvarar även för att öka användandet av samordnad indi-viduell plan (SIP), att vårdplaner och genomförandeplaner hos respektive vård- och omsorgsgivare ska utgå från personens delaktighet och medskapande i den egna vården, att utveckla stödet till närstående/anhöriga med särskilt fokus på minderåriga som närstående, tillse att fast omsorgskontakt utses. Det har för de senaste två åren funnits statsbidrag för processledare nära vård, något som troligen kan fortsätta under 2025.

Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2020 - 2024 är framtagen av Socialstyrelsen, handlings-planen innehåller prioriterade fokusområden vilka ska bidra till att stärka kommuners systematiska patient-säkerhetsarbete. Vård- och omsorgsförvaltningen har sedan tidigare arbetat fram nulägesanalyser på verk-samhetsnivå och utifrån det tagit fram en gemensam prioriteringsordning för arbete utifrån handlings-planens fokusområden. Arbetet kommer vara en viktig del av patientsäkerhetsarbetet under 2025.

Ny och kommande lagstiftning samt aktuella utredningar

Ny socialtjänstlag

I augusti 2020 lämnade regeringens utredare förslag till en ny socialtjänstlag. Just nu bereds förslagen av regeringen som före sommaren 2024 ska presentera ett förslag på hur lagen ska vara utformad. Enligt nu-varande tidsplan ska beslut om ny lag sedan fattas i slutet av 2024 och lagen förväntas träda ikraft den 1 juli 2025.

Syftet med den nya lagen är att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, jämställd och lättillgänglig än idag: att sänka trösklarna, nå invånare tidigt, innan problemen växt sig stora. Socialtjänsten ska också jobba mer kunskapsbaserat, alltså tydligare vila på forskning och beprövad erfarenhet.

Den 1 februari 2024 ingick SKR en överenskommelse med regeringen för att skapa långsiktigt goda förutsätt-ningar och förbereda kommunerna inför nya lagen. Förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst samt kun-skapsbaserad socialtjänst är de prioriterade områden som pekats ut inom ramen för överenskommelsen.

Regeringen har meddelat att kommunerna kommer få medel för att göra omställningen möjlig. Under 2024 har Katrineholms kommun kunnat rekvirera 650 tkr i statsbidrag för att genomföra läges- och behovsanalys inför förändringen. Denna kommer ligga till grund för och tydligare visa vilka förändringar som behövs inom Katrineholms kommun.

I budgetpropositionen för 2024 aviserade regeringen att kommuner ska få medel under flera år för att stimulera omställning av verksamheten. Under 2024 finns 200 miljoner kronor avsatta, under 2025 finns 1,2 miljarder och under åren 2026-2028 finns 2,2 miljarder årligen. Vad medlen kan användas till under 2025-2028 är fortfarande inte klart men kommer till stor del påverka vilket utvecklingsarbete som kan ske de kommande åren.

Statligt huvudmannaskap för personlig assistans

Den statliga utredningen Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans – Ökad likvärdighet, långsiktig-het och kvalitet, SOU 2023:9, presenterades under våren 2023. Utredningen föreslår bland annat att staten genom Försäkringskassan ska ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans och att kommunerna inte längre ska vara skyldiga att medfinansiera de första 20 timmarna per vecka av assistansersättningen. Samtidigt innebär det att anslaget för kommunalekonomisk utjämning minskas till följd av huvudmannaskapsförändringen. Kommunerna kommer enligt förslaget ha kvar en viss granskande funktion. Utredningen föreslår att förändringarna ska träda ikraft den 1 januari 2026.

Språkkrav för personal inom äldreomsorgen

Regeringen tillsatte under 2023 en utredning med uppdraget att ta ställning till vilken nivå på kunskaper i svenska språket som är lämplig för undersköterskor och vårdbiträden som arbetar i äldreomsorgen samt om kraven mellan dessa yrkesgrupper bör skilja sig åt. Utredaren ska vidare analysera och redovisa vilka konsekvenser språkkraven för personal- och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen i såväl offentlig som privat regi. Katrineholms kommun har deltagit i utredningen. Resultatet av utredningen skall presen-teras i september 2024 och kan komma att påverka nuvarande sätt att arbeta med bedömning av språk-

förmåga. Resultatet av utredningen kan också komma att påverka vilket stöd i språkutveckling som förväntas kunna ges från utbildningsanordnare.

Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård

Regeringen har tillsatt en utredning gällande stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård. Utredningen ska lämna förslag som stärker kommunernas möjligheter att säkra tillgången till läkare i kommunal hälso- och sjukvård. Utredaren ska också föreslå åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för personal- och kompetensförsörjningen inom den kommunala hälso- och sjukvården. Utredningen ska analysera och redogöra för kommunernas nuvarande förutsättningar att anlita läkare på regionernas bekostnad och effektiviteten i nuvarande system, föreslå en ordning där kommuner kan anställa läkare, analysera och föreslå åtgärder för hur det ska bli mer attraktivt för läkare och andra relevanta legitimerade yrkesutövare att arbeta i den kommunala hälso- och sjukvården, och lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2024.

Ökad nöjdhet med hemtjänsten

- Handlingsplan utifrån brukarundersökning och enhetsundersökning.
- Utveckla delaktigheten i genomförandeplaner och vårdplaner.
- Kompetensutvecklande insatser utifrån äldreomsorgslyftet.

Huvudansvar: VON. Medansvar: STN.

Ökad nöjdhet med särskilt boende för äldre

- Handlingsplan utifrån brukarundersökning och enhetsundersökning.
- Utveckla delaktigheten i genomförandeplaner och vårdplaner.
- Kompetensutvecklande insatser utifrån äldreomsorgslyftet.

Huvudansvar: VON. Medansvar: STN.

Ökad nöjdhet med verksamheterna inom området funktionsstöd

- Handlingsplan utifrån brukarundersökning och enhetsundersökning.
- Utveckla delaktigheten i genomförandeplaner och vårdplaner.
- Kompetensutvecklande insatser utifrån Yrkesresan.

Huvudansvar: VON

Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg

- Säkerställa att de som får vård och omsorgsinsatser från kommunen erbjuds dagliga och varierade aktiviteter, även utomhus, och får ökade möjlighet att påverka innehållet.

Huvudansvar: VON. Medansvar: KULN.

God patientsäkerhet inom vård och omsorg

- Utveckla arbetet med en god och nära vård i samverkan med regionen och övriga kommuner i Sörmland.
- Se över länsgemensamma styrande dokument i samverkan med regionen och övriga kommuner i Sörmland.
- Fortsatt införande av patientsäkerhetsdialoger inom särskilt boende äldre.

- Fortsatt arbete utifrån handlingsplan för stärkt patientsäkerhet.

Huvudansvar: VON

Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras så att antalet placeringar minskar

- Arbete enligt den framtagna modellen för kommunal samverkan för barn i behov av komplexa insatser.

Huvudansvar: SOCN. Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, VON.

Attraktiva & hälsofrämjande livsmiljöer

Social- och omsorgsförvaltningen kommer fortsatt ha fokus på att göra det möjligt för alla att oavsett sina förutsättningar kunna ta del av sociala och kulturella aktiviteter. Inom funktionsstöds verksamheter finns även behov av stöd i att delta i idrotts- och fritidsaktiviteter. Stödet för att kunna delta formas utifrån individens behov. En viktig del är att kulturen och de sociala aktiviteterna också sker på våra särskilda boende för äldre.

En viktig del i arbetet med hälsofrämjande livsmiljöer är måltidsverksamheten. Social- och omsorgsförvaltningen behöver under 2025 fortsätta arbetet med att måltiderna skall vara en källa till glädje, gemenskap och välbefinnande och därmed bli en del av den allmänna omvårdnaden.

Jämställda och jämlika kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter

- Möjliggöra för alla, oavsett förutsättningar, att ta del av sociala och kulturella aktiviteter.
- Möjliggöra för boende inom LSS verksamhet att delta i idrotts- och fritidsaktiviteter.

Huvudansvar: STN. Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, SOCN, VON.

Ökad nöjdhet med måltiderna och minskad risk för undernäring i äldreomsorgen

- Fortsatt arbete utifrån kommungemensam rutin för att förebygga, upptäcka och behandla undernäring.
- I samverkan med service- och teknikförvaltningen arbeta för trivselhöjande aktiviteter i samband med måltider i särskilt boende äldre.

Huvudansvar: STN. Medansvarig: VON.

Klimatsmart & hållbar kommun

Inom vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter är resfria möten, samåkning, cykel och gång olika sätt att bidra till att minska beroendet av fossila bränslen. Åtgärder för energieffektivisering sker i samband med underhåll och nybyggnation.

Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla digital fjärrtillsyn vilket också kan bidra till minskad energianvändning.

Därutöver arbetar vård- och omsorgsförvaltningen med ett kontinuerligt förbättrings- och utvecklingsarbete kring måltider tillsammans med service- och teknikförvaltningen.

Minskat avfall och ökad återanvändning och återbruk

Huvudansvar: KS/SBF. Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

- Återbruk i samband med renoveringar där det är möjligt.

Minskad energi- och elförbrukning i de kommunala verksamheterna

Huvudansvar: KS/SBF. Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

- Se över möjligheter till samlokalisering inom social- och omsorgsförvaltningen.

Minskad klimatpåverkan från kommunens fordon och transporter

Huvudansvar: STN. Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, BMN, KULN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

- Se över möjligheten att ersätta bil med alternativa färdmedel.

Hållbart arbetsliv & effektiv organisation

Antalet personer i behov av välfärdstjänster förväntas öka snabbare än antalet invånare i arbetsför ålder under kommande decennier. Samtidigt är det den arbetsföra befolkningen som ska svara för såväl finansiering som bemanning av välfärden. Detta innebär en utmaning både finansiellt och gällande kompetensförsörjningen. Den största påverkan på vård- och omsorgsnämndens verksamheter kan förväntas av att åldersgruppen 80–89 år kommer öka kraftigt under den kommande tioårsperioden. Därefter förväntas antalet invånare i denna åldersgrupp ligga still och åldersgruppen 90+ ökar istället. Sedan tidigare ses ökade volymer inom främst hemtjänst och under slutet av 2024 och början av 2025 kommer antalet platser öka inom särskilt boende äldre. Detta gör att det redan nu är cirka 60 fler medarbetare inom förvaltningen i jämförelse med för ett år sedan. Ökningen förväntas fortsätta i samma takt de kommande åren.

Rekryteringsbehovet av främst undersköterskor men även vårdbiträden ökar därmed. Även andra professioner som sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter ökar med de växande volymerna. De redan högre volymerna samtidigt som chefsorganisationen inte har utökats i samma takt gör att antalet medarbetare per chef har ökat inom aktuella verksamhetsområden under 2024. Inför eller under 2025 kommer det att finnas ett behov av att öka antalet chefer. Alternativt, eller i kombination med detta, behöver stödet till chefer ses över och stärkas. Som en del i detta förändras redan under 2024 bemanningsenheten för att kunna vara ett effektivt stöd i såväl rekrytering, introduktion, bemanningsplanering och bemanning. Införandet av nytt verksamhetssystem för beslutsstöd förväntas också vara på plats inför 2025 och fungera stödjande för chefer.

Under senare år har det tillsatts medel nationellt för kompetensutveckling inom främst äldreområdet. Detta genom riktade statsbidrag, bland annat genom äldreomsorgslyftet. Det har gjort det möjligt för drygt 50 redan anställda vårdbiträden att utbilda sig till undersköterskor och flera undersköterskor har fått möjligheten att läsa till specialistundersköterska eller till språkombud. Utbildningar i yrkessvenska och ett flertal breddutbildningar har också varit möjligt att genomföra. Äldreomsorgslyftet beräknas fortsätta ytterligare två år och därmed fortsätta vara en viktig del i kompetensförsörjningen och det ökade kompetenskrav som också finns inom verksamheten.

Yrkesresan är ett koncept för introduktion och kompetensutveckling inom socialtjänstens område som Sveriges Kommuner och Regioner lanserar. Under perioden 2021-2027 lanseras kunskapsunderlag och utbildningar inom social barn- och ungdomsvård, funktionshinderområdet, äldreomsorgen samt missbruks- och beroendevården. Under 2024 lanseras yrkesresan funktionsstöd och under 2025 lanseras yrkesresan äldre. Stor del av de interna kompetensutvecklingsinsatserna under 2025 och de närmaste åren efter det kommer utgå ifrån materialet.

Högt medarbetarengagemang

Huvudansvar: KS/KLF. Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

- Följa upp och arbeta aktivt med handlingsplaner utifrån den senaste medarbetarundersökningen samt genomföra ny undersökning.
- Kompetenshöjande insatser.

Halverad sjukfrånvaro för kommunens medarbetare

Huvudansvar: KS/KLF. Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

- Stärkt arbetsmiljöarbete med utgångspunkt från bland annat medarbetarundersökningen och kontinuerlig uppföljning av sjuktal.
- Arbetsmiljökartläggningar vid behov.
- Särskilt stöd från HR till enheter med hög sjukfrånvaro.
- Fortsatt arbete med friskfaktorer
- Erbjuder hälsofrämjande aktiviteter i samarbete med hälsoinspiratör.

God tillgänglighet till service och bra bemötande i kontakt med kommunen

Huvudansvar: KS/KLF. Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR.

- Fortsatt utveckling av service till invånarna genom digitalisering, automatisering och e-tjänster.

Volymutveckling

Volymmått	Helår 2023	Progn 2024	Progn 2025	Progn 2026	Progn 2027
Planerade hemtjänsttimmar per månad, intern regi	19 364	20 900	21 210	22 271	23 385
Planerade hemtjänsttimmar per månad, extern regi	5 337	5 300	5 612	6 000	6 100
Belagda platser på särskilt boende för äldre	304	314	335	370	383
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, internt utförd	5 015	5 500	5 500	5 500	5 500
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, externt utförd	25 959	26 320	26 320	26 320	26 320
Personlig assistans enligt LSS, internt utförd	298	162	162	162	162
Personlig assistans enligt LSS, externt utförd	4 128	4 071	4 071	4 071	4 071
Belagda platser på LSS-boende	155	160	162	162	162
Belagda platser på särskilt boende socialpsykiatri	19	22	22	22	22
Externa placeringar LSS	6	7	7	7	7
Externa placeringar SoL	3	3	3	3	3
Brukare med daglig verksamhet inom LSS per månad	270	279	289	299	309
Brukare med arbete/sysselsättning inom SoL per månad	42	44	44	44	44
Beviljade timmar boendestöd per månad	1 541	1 500	1 500	1 500	1 500

Volymmått som anges i timmar är ett snitt per månad under angiven period. Volymmått som anger belagda platser eller externa placeringar anger antalet i den sista månaden i angiven period.

Antalet äldre i befolkningen ökar de kommande åren och utifrån det förväntas också ett ökat behov av insatser inom äldreomsorgens verksamheter. Prognos utgår från nuläget i förhållande till kommande års befolkningsprognos. Under de närmaste åren ökar främst de åldersgrupper som är i behov av hemtjänst men också till viss del platser i särskilt boende med inriktning demens. Utfallet för hemtjänst har under 2024 ökat i något högre takt än tidigare och prognosen för antalet planerade timmar har utifrån det justerats upp i jämförelse med tidigare prognoser. Gällande belagda platser särskilt boende äldre bygger prognosen på antalet tillgängliga platser respektive år. Behovet av platser sett till befolkningsprognos förväntas matcha antalet tillgängliga platser de närmaste åren. Dock ses ett ökat behov av platser med inriktning demens och en omvandling av platser från vårdboende till demens kan bli aktuellt under perioden. Längre fram, mellan åren 2030 och 2040 beräknas det tillkomma ett behov inom särskilt boende äldre, av cirka tio platser årligen.

Belagda platser på särskilt boende socialpsykiatri bygger på antalet tillgängliga platser. Här ses ett ökat behov under de senaste åren och idag finns en viss kö. Det finns behov av att ytterligare platser tillkommer för målgruppen. Det kan finnas en risk för ökning av antal placeringar utifrån att det saknas boendeplatser.

Ingen tendens till ökning eller minskning kan ses inom personlig assistans. Om beslut fattas enligt förslag om att personlig assistans får statligt huvudmannaskap från 2026 så kommer volymmåttens behöva ses över under nästkommande år.

Inom daglig verksamhet LSS ses en ökning på omkring tio individer årligen de kommande åren.

Prognosen för beviljade timmar inom boendestöd har skrivits ned något utifrån att antalet beviljade timmar minskat under början av 2024. Minskningen beror delvis på att brukare istället fått boendeplats. Minskningen beror även på att uppföljningar av beslut visat på minskat behov av stöd hos flera individer.

Preliminär driftsbudget

Verksamhet/avdelning (belopp i tkr)	Budget 2024	Prel budget 2025	Prel budget 2026	Prel budget 2027
Vård- och omsorgsnämnden	-903 300	-917 849	-917 849	-917 849

Vård- och omsorgsnämndens preliminära budgetram 2025 justeras enligt planeringsdirektivet med 14 549 tkr. Förändringen avser främst resursfördelning utifrån demografi och tilläggsbudget för förändrat PO-pålägg. Förändringar gällande löneuppräknings, lokaler samt kapitalkostnader är inte utfördelade i nämndens ram. Dessa kostnader ligger budgeterade centralt och kommer att fördelas till nämnden under höstens budgetarbete.

I övergripande plan med budget 2023-2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag till en resursfördelningsmodell gällande LSS. Ett förslag till modell togs fram under 2023 men har ännu inte tillämpats. I övergripande plan med budget 2024-2026 fick kommunstyrelsen även i uppdrag att ta fram förslag till resursfördelningsmodeller gällande äldreomsorg. Uppdraget ska redovisas i augusti 2024. I planeringsdirektivet har inga förändringar i resursfördelningsmodellen beaktats. I samband med höstens beredning av övergripande plan med budget 2025-2027 kommer ställning tas till samtliga uppdrag gällande resursfördelningsmodellen.

Fokusområden för 2025 är fortsatt arbete kring ekonomi, hållbar bemanningsplanering och minskad sjukfrånvaro. Målsättningen är att långsiktigt säkerställa en trygg vård och omsorg samt att skapa handlingskraft inför framtidens utmaningar.

Revidering av taxor och avgifter

Förslag om revideringar av taxor och avgifter kommer att behandlas i vård- och omsorgsnämnden i augusti 2024.

Investeringsbehov

Investeringsunderlag för Vård- och omsorgsnämnden 2025-2029

Belopp i tkr	Investeringsutgift					Driftkonsekvenser					Kat	Mål	Beskrivning och syfte	Konsekvens om avslag
	2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029				
Inventarier Säbo, Norrgläntan	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggvård & omsorg	2025 avser en avdelning och personalhuset. Inventarier, lyftmotorer, spolos, diskdesinfektorer, sängar och madrasser, medicinskåp, hotellås och teknik till Norrgläntans renoverade boende.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.
Inventarier Säbo, Vallgården	0	3 749	0	0	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggvård & omsorg	Planerad inflytt 2026. Inventarier, lyftmotorer, spolos, diskdesinfektorer, sängar- och madrasser, medicinskåp, hotellås och teknik till Vallgårdens renoverade boende.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.
Inventarier Säbo, Almgården	0	0	3 206	0	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggvård & omsorg	Planerad inflytt 2027. Inventarier, lyftmotorer, spolos, diskdesinfektorer, sängar- och madrasser, medicinskåp, hotellås och teknik till Almgårdens renoverade boende.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.
Inventarier Säbo, Igelkotten	0	4 070	0	0	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggvård & omsorg	Planerad inflytt 2026. Inventarier, lyftmotorer, spolos, diskdesinfektorer, sängar- och madrasser, medicinskåp, hotellås och teknik till Igelkottens renoverade boende.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.

Belopp i tkr	Investeringsutgift					Driftkonsekvenser					Konsekvens om avslag				
	Benämning	2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028		2029	Kat	Mål	Beskrivning och syfte
Inventarier Säbo, Yngaregården	0	0	0	1 992	0	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggvård & omsorg	Planerad inflytt 2028. Inventarier, lyftmotorer, spolos, diskdesinfektorer, sängar- och madrasser, medicinskåp, hotellås och teknik till Yngaregårdens renoverade boende.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.
Inventarier i brukarmiljö	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggvård & omsorg	Inventarier i brukarmiljö på befintliga boenden bl. lyftar, sängar och madrasser, medicinskåp, diskdesinfektor och arbetsmiljöåtgärder i verksamheten.	Fara för brukare och en sämre arbetsmiljö för personal, brister i följsamhet gällande hygienkrav, otillfredställande läkemedels hantering och svårighet att följa gällande lagstiftningar.
Möbler	500	500	500	500	500	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggvård & omsorg	Möbler i gemensamhetsutrymmen som behöver uppfylla krav på hygien och brandskydd.	Utifrån genomgång av brandsäkerhet så har vissa möbler uttrangerats och behöver ersättas, samt att det behöver vara trivsamt för våra brukare.
Nytt verksamhetssystem inkl. planeringssystem för hemtjänst	1 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Tryggomsorg & vård	Nuvarande avtal har löpt ut och ny upphandling görs gemensamt med andra Sörmlands kommuner.	Ett verksamhetssystem är av yttersta nöd för att hantera lagstadgad och rättssäker verksamhet.
Summa	4 300	9 619	5 006	3 792	1 800	0	0	0	0	0	0				

Fastighetsinvesteringsunderlag Vård- och omsorgsnämnden 2025-2029

Belopp i tkr	Investeringsutgift					Hyresåtagande					Kat	Mål	Beskrivning och syfte	Konsekvens om avslag	Kommentar drifts-konsekvenser
	2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029					
Anpassning Vallgården		43 000				0	3 010	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Trygg omsorg & vård	Renovering och modernisering av boendeplatser inom särskilt boende.	Boendeplanen med prioriteringsordning för renoveringar av särskilda boenden för äldre försenas.	Hyresökning på grund av renovering.
Anpassning Norrglantan	15 000					1 050	0	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Trygg omsorg & vård	Renovering och modernisering av boendeplatser inom särskilt boende.	Boendeplanen med prioriteringsordning för renoveringar av särskilda boenden för äldre försenas.	Hyresökning på grund av renovering.
Anpassning Igelkotten	45 000	40 000	40 000	40 000		3 150	2 800	2 800	2 800	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Trygg omsorg & vård	Renovering och modernisering av boendeplatser inom särskilt boende.	Boendeplanen med prioriteringsordning för renoveringar av särskilda boenden för äldre försenas.	Hyresökning på grund av renovering.
Anpassning Almgården		500	42 000			0	40	3 360	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Trygg omsorg & vård	Renovering och modernisering av boendeplatser inom särskilt boende.	Boendeplanen med prioriteringsordning för renoveringar av särskilda boenden för äldre försenas.	Hyresökning på grund av renovering.

Belopp i tkr	Investeringsutgift					Hyresåtagande					Kat	Mål	Beskrivning och syfte	Konsekvens om avslag	Kommentar drifts-konsekvenser
	2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029					
Anpassning Yngaregården		0	500	39 000		0	0	40	3 120	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Trygg omsorg & vård	Renovering och modernisering av boendeplatser inom särskilt boende.	Boendeplanen med prioriteringsordning för renoveringar av särskilda boenden för äldre försenas.	Hyresökning på grund av renovering.
Gruppboenden myndighetskrav		10 000	10 000			0	800	800	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Trygg omsorg & vård	Utifrån brandskyddskrav.		
Socialpsykiatri		10 000				0	800	0	0	0	1. Investeringar påkallade av skyldigheter och ålägganden	4. Trygg omsorg & vård	Volymökning.		
Cykelförråd Hasselbacken, Tulpanvägen 5		160				0	13	0	0	0	2. Investeringsbehov hos annan part	4. Trygg omsorg & vård	Cykelförråd till parcykel utifrån stöldrisk.		
Gammal takarmatur/lysrör Dalen, Värmbol, Hagen		250				0	20	0	0	0	2. Investeringsbehov hos annan part	6. Klimat-smart & hållbar kommun	Energieffektivisering.		

Belopp i tkr	Investeringsutgift					Hysesåtagande					Kat	Mål	Beskrivning och syfte	Konsekvens om avslag	Kommentar drifts-konsekvenser
	2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029					
Elbilsladdning Upplandsgatan	600					138	0	0	0	0	2. Investeringsbehov hos annan part	6. Klimat-smart & hållbar kommun	Behov av att ladda verksamhetens bilar.		
Summa fastighetsinvesteringar	60 600	103 910	92 500	79 000	0	4 338	7 483	7 000	5 920	0					

Översyn av indikatorer och riktvärden

Indikatorn *Personer i särskilt boende som har bedömts ha risk för fallskada, undernäring, trycksår eller nedsatt munhälsa och där minst en åtgärd mot riskområdet utförts, andel (%)* som är kopplad till resultatmålet *god patientsäkerhet inom vård och omsorg* har inte varit möjlig att följa då det inte redovisats i Kolada på det sätt som tidigare aviserats. Utifrån det förslås förändringar i måttet som gör det möjligt att förvaltningen själva kan hämta måttet direkt från Senior alert. Måttet kommer då innefatta även personer över 65 år inom gruppbostad LSS. Samtidigt föreslås att måttet kompletteras med andel personer i målgruppen som fått riskbedömning i senior alert under året. Tidigare utfall och förslag på riktvärden för 2025 och 2026 redovisas nedan.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Riktvärde uppföljning 2023	Riktvärde uppföljning 2024	Förslag riktvärde uppföljning 2025	Förslag riktvärde uppföljning 2026
Personer i särskilt boende som har bedömts ha risk för fallskada, undernäring, trycksår eller nedsatt munhälsa och där minst en åtgärd mot riskområdet utförts, andel (%)	61%		65%	68%	71%	74%
Personer i särskilt boende och personer över 65 år inom LSS som fått en riskbedömning i Senior alert under året.	60,7%	65,5%			67%	70%
Personer i särskilt boende och personer över 65 år inom LSS som har bedömts ha risk för fallskada, undernäring, trycksår eller nedsatt munhälsa och där minst en åtgärd mot riskområdet utförts, andel (%)	71%	67%			74%	75%